

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33*

THE DEVELOPMENT OF GUIDELINES FOR ACADEMIC OPERATIONAL IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 33

คมกริช นุราช

Khomkrit Nurach

พีระศักดิ์ วรฉัตร

Peerasak Worrachat

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakham University, Thailand

E-mail: toknurach@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 85 โรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน รวมทั้งสิ้น 255 คน ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 แบ่งออกเป็น 4 ตอน 1) ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ รวม 6 คน 2) ยกร่างแนวทางการดำเนินงานวิชาการ 3) ตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 4) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$) และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับ

* Received 2 May 2020; Revised 20 May 2020; Accepted 23 June 2020

มาก ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.73) และมีความ เป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.64)

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง, การดำเนินงานวิชาการ, แนวทางการดำเนินงานวิชาการใน สถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study current conditions. And the current condition. 2) To develop guidelines for academic operations in educational institutions. Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, by conducting research, divided into 2 phases, which are And desirable conditions of academic operations in educational institutions The target groups in this study were 85 schools under the Office of Educational Service Area 33, the data group consisted of school administrators. There are a total of 255 deputy academic administrators and teachers. Phase 2 The development of academic operation guidelines in schools. Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, divided into 4 parts: 1) study the best practices, the group of information providers in 3 schools, which are school administrators and the deputy director or the head of academic administration group, total 6 People 2) Drafting the academic operation guidelines 3) Verifying and assessing the appropriateness and feasibility of the academic operation guidelines By 5 experts. 4) Assess the appropriateness and feasibility of the academic operation guidelines in educational institutions, consisting of 5 experts, specific selection. The results showed that the current conditions, desirable conditions of academic operations in educational institutions Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, the overall condition was at a low level ($\bar{X} = 2.41$) and the overall desirable condition was at a high level ($\bar{X} = 3.56$). Under the Office of Secondary Educational Service Area 33, the evaluation of the appropriateness and the possibility of the guidelines found that the guidelines are suitable in overall at a

high level ($\bar{X} = 3.90$, $SD = 0.73$) and there is a possibility High level ($\bar{X} = 4.12$, $SD = 0.64$)

Keywords: Development of Guidelines, Academic Operation, Guidelines for Academic Operation in Schools

บทนำ

การศึกษาในปัจจุบันจะเป็นการศึกษาของโลกที่ไร้ขอบเขตหรือไร้พรมแดน ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ให้ความคิดต่อการบริหารและการจัดการศึกษา เพราะการสร้างศักยภาพของสังคมและความเป็นไทยให้แข็งแกร่งมั่นคง เป็นที่ยอมรับของประชาคมโลกนั้นคงปฏิเสธความรู้ความสามารถของประชาชนไม่ได้ การศึกษาที่จะสร้างประชากรหรือคนของประเทศให้มีคุณภาพ รัฐบาล ภาคเอกชน ประชาชน และองค์กรต่าง ๆ ในสังคมจะต้องเกาะกลุ่มทำงานเพื่อการศึกษา ร่วมกันคณะกรรมการที่ดูแลการศึกษาแต่ละระดับจะต้องเข้มแข็งปราศจากการแทรกแซงทางการศึกษา มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาและสถานศึกษาที่มีความพร้อมได้ระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น การศึกษาจะได้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มการบริหารวิชาการ กลุ่มการบริหารงบประมาณ กลุ่มการบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของโรงเรียน เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอน และงานพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินการ คือ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ การให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีภารกิจเร่งด่วนในการพัฒนาด้านวิชาการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33, 2562)

จากสภาพงานวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 เมื่อเปรียบเทียบกับงานวิชาการในสำนักงานเขตใกล้เคียงพบว่าผลการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาประสบปัญหาในเรื่องบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของงานวิชาการว่ามี

ความสำคัญอย่างไรส่งผลให้สถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ประสบปัญหาในการพัฒนาในแต่ละด้านทั้งในด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งส่งผลต่องานวิชาการที่เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแต่เนื่องจากบุคลากรในสถานศึกษาไม่เห็นถึงความสำคัญของงานวิชาการทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนซึ่งสะท้อนให้เห็นผ่านระบบการประเมินตนเอง SAR หรือผลคะแนนสอบ O – Net และผลของการสอบเข้ารับการศึกษต่อในระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพการพึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จำนวน 85 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 85 คน รองผู้บริหารงานวิชาการ จำนวน 85 คน และครูผู้สอน จำนวน 85 คน รวมประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 255 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบเติมคำและแบบมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการสังเคราะห์จากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) การตรวจสอบอำนาจจำแนก โดยการใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การตรวจสอบความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยการใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาจากสถานศึกษาด้านแบบที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุรวิทยาคาร โรงเรียนปราสาทวิทยาคาร โรงเรียนสิรินธร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และนำข้อมูลจากการศึกษาการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษามาสรุปประเด็นและนำเสนอโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและหลักการในการร่างแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อกำหนดแนวคิดและหลักการการร่างแนวทางฯ และได้สังเคราะห์ประเด็นหลักของแนวคิดหลักการและนโยบายที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานวิชาการ และแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการบริหารงานวิชาการ

นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1) และ 2) มายกร่างการดำเนินงานวิชาการ (ฉบับที่ 1)

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบสาระของร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยกำหนดให้เป็นแนวทางเชิงโครงสร้างความคิดที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ครอบคลุมภารกิจ การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลและประเมินผล 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา 6) การแนะแนวการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้การดำเนินงานตามกรอบแนวคิดวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวางแผน ส่วนที่ 2 การดำเนินงานหรือกิจกรรม ส่วนที่ 3 การตรวจสอบ ส่วนที่ 4 พัฒนาปรับปรุง

ตอนที่ 3 การตรวจสอบยืนยันและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา

การตรวจสอบยืนยันแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีการดำเนินการวิจัยนำร่างแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา ตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) (ฉบับที่ 1) มาตรวจสอบยืนยันแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสนทนามาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

วิธีการดำเนินการ นำส่งแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง) ให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ตารางที่ 1 ผลรวมค่าเฉลี่ย สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมรายด้าน

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ดำเนินงาน
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.41	0.80	น้อย	3.63	0.77	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.44	0.81	น้อย	3.56	0.81	มาก
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล	2.34	0.76	น้อย	3.51	0.87	มาก
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.28	0.75	น้อย	3.56	0.81	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	2.45	0.68	น้อย	3.53	0.81	มาก
6. ด้านการแนะแนวการศึกษา	2.48	0.76	น้อย	3.59	0.81	มาก

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	S.D.	ดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ดำเนินงาน
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.50	0.76	น้อย	3.60	0.72	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	2.41	0.76	น้อย	3.56	0.80	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 2.50$) รองลงมา คือ ด้านการแนะแนวการศึกษา ($\bar{X} = 2.48$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.28$)

สภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.63$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.60$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.51$)

2. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33

ตารางที่ 2 ผลรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 โดยรวม

ที่	แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	วิธีดำเนินการ	4.05	0.75	มาก	4.22	0.63	มาก
	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.70	0.65	มาก	4.23	0.51	มาก
	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.00	0.89	มาก	4.23	0.56	มาก
	ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.86	0.83	มาก	4.36	0.56	มาก
	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.08	0.77	มาก	4.20	0.65	มาก
	ด้านการแนะแนวการศึกษา	4.32	0.72	มาก	4.24	0.74	มาก
	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	4.36	0.69	มาก	4.04	0.82	มาก
2.	การประเมิน	3.66	0.81	มาก	4.00	0.89	มาก
3.	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.00	0.63	มาก	4.16	0.40	มาก
	เฉลี่ยโดยรวม	3.90	0.73	มาก	4.12	0.64	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ย

จากมากไปน้อย คือ วิธีดำเนินการ รองลงมาคือ เงื่อนไขความสำเร็จ และการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ วิธีดำเนินการ รองลงมา คือ เงื่อนไขความสำเร็จ และการประเมิน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.76) เนื่องจากการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ประสบปัญหาในเรื่องของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงานวิชาการเมื่อเทียบเคียงกับสถานศึกษาใกล้เคียงที่อยู่กันคนละสำนักงานเขตพื้นที่ทำให้ผลการดำเนินงานด้านวิชาการในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จน้อยเห็นได้จากผลการประเมินภายนอกของ สมศ. และอาจจะเป็นเพราะการดำเนินงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษามุ่งกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร เพราะประสบปัญหาอยู่หลายประการ ได้แก่ แนวทางของส่วนกลางไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ในบริบทของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ UNESCO ที่ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษา โดยได้สรุปปัญหาการใช้หลักสูตรของประเทศในทวีปเอเชีย ซึ่งได้แก่ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกาว่าปัญหาการใช้หลักสูตรเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนเอกสารและขาดการติดตามผลการใช้หลักสูตรของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรขาดประสิทธิภาพตำราเรียนไม่ทันสมัย (UNESCO, 2014) แต่จากการศึกษาสภาพปัจจุบันรายด้านทั้ง 7 ด้านของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$, S.D. = 0.80) สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี ที่กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ความต้องการของสถานศึกษา 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การเลือกเนื้อหาวิชา 4) รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ 7) ตั้งเกณฑ์การประเมินผล จะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นยังขาดความร่วมมือกันภายในสถานศึกษาอีกทั้งบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนา

หลักสูตรทำให้การพัฒนาหลักสูตรประสบความสำเร็จล้มเหลวซึ่งผิดกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องเกิดจากครูทุกคนร่วมมือในการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (ทิตนา แชนณี, 2545)

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$, S.D. = 0.81) จะเห็นได้ว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้นยังประสบปัญหาในการดำเนินงานเพราะสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 บางสถานศึกษายังขาดความเอาใจใส่ในเรื่องของการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจากการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเนื่องจากสถานศึกษาบางแห่งยังขาดความพร้อมในเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพราะงบประมาณในเรื่องที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองนั้นมีอย่างจำกัด สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทราณี สงวนนาม ที่ได้ศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้นั้นผู้เรียนต้องเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (จันทราณี สงวนนาม, 2551)

3. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$, S.D. = 0.76) จะเห็นได้ว่าการวัดและประเมินผลในสถานศึกษานั้นยังประสบปัญหาในการบริหารเพราะสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 สถานศึกษาหลายแห่งยังขาดการกำกับติดตามในเรื่องการวัดและประเมินผลและยังส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ พิสนุ พงศ์ศรี ที่เสนอว่าการจัดการศึกษาต้องมีการกำกับติดตามในเรื่องของการวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ (พิสนุ พงศ์ศรี, 2550)

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = 0.75) จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 ยังขาดการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรในเรื่องของความรู้ของการวิจัยทำให้บุคลากรในสถานศึกษาไม่มีความรู้ไม่มีทักษะในการวิจัยส่งผลทำให้สถานศึกษาไม่สามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาในเรื่องของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล ภูประเสริฐ ที่ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียน (กมล ภูประเสริฐ, 2545)

5. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 0.68) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 ยังขาดการวางแผนร่วมกันในการนิเทศภายในทำให้สถานศึกษาไม่รู้วิธีการที่จะพัฒนาและปรับปรุงวิธีการทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษาส่งผลต่อครูและผู้เรียนซึ่งไม่สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่กล่าวว่า การนิเทศทางการศึกษาต้องสร้างความตระหนะและการร่วมมือกันในการวางแผน วิธีการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ที่กล่าวว่า การนิเทศมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้ถูกนิเทศและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2543)

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.48$, S.D. = 0.76) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 ขาดการกำกับ นิเทศ ติดตาม งานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งส่งผลให้การพัฒนางานด้านการแนะแนวในสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ และยังสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาแต่ละแห่งในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 ไม่ให้ความสำคัญกับการกำกับ นิเทศ ติดตาม งานแนะแนว สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวถึงแนวปฏิบัติว่าต้องกำกับ นิเทศ ติดตาม งานแนะแนวอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.50$, S.D. = 0.76) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33 ไม่เห็นความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาที่จะใช้พัฒนาภายในสถานศึกษาต่อไปเพราะการกำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นเพื่อใช้ในการปรับปรุงเพื่อให้ปีถัดไปมีคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สมพิศ โห้งาม ที่กล่าวถึงแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาต้องมีการกำกับ ติดตามอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการศึกษา จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นผู้วิจัยพบว่า สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นมีบริบทที่ไม่ตอบสนองต่อการพัฒนาทางด้านวิชาการเท่าที่ควรเพราะในแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันในเรื่องของบริบทและขนาดของสถานศึกษาจึงไม่สามารถตอบสนองถึงความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 33 ได้ (สมพิศ โห้งาม, 2553)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.80) เนื่องจากการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะให้ผลงานในเรื่องวิชาการมีความโดดเด่นในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จึงทำให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความต้องการที่จะพัฒนาวิชาการเพื่อเน้นให้ผลการประเมินด้านผู้เรียนในระดับชาติ (O-net) และผลการประเมินในเรื่องของการสอบเข้ารับการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษาให้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงทำให้ต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการในสถานศึกษาโดยเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา คือ การมุ่งพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา ที่กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้นในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา, 2551) แต่จากการศึกษาสภาพ

พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา รายด้านทั้ง 7 ด้านของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.77) จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานวิชาการในแต่ละสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นมีการต้องการที่จะนำผลของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาใช้ในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของ หลรรษานิลวิเชียร ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการปรับปรุงหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ ทำให้สถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา (หลรรษานิลวิเชียร, 2547)

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.81) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองเพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมให้ครูได้จัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีระบบของการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ ที่ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา ว่าการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้นั้นที่มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางเพราะนโยบายจากส่วนกลางของการปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ, 2559)

3. ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.87) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้ความสำคัญกับงานด้านวัดผลและประเมินผลเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ พิสนุ พงศ์รี กล่าวถึงงานด้านวัดผลและประเมินผลมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากเพราะการวัดและประเมินผลเป็นการประเมินตามตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตามตัวบ่งชี้ที่กระทรวงได้กำหนด (พิสนุ พงศ์รี, 2550)

4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.81) จะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายเพื่อการวิจัยเป็นอย่างมากเพราะการวิจัยคือการเสาะแสวงหาความรู้จากปัญหาอย่างมีระบบ ซึ่งการสร้างเครือข่ายเพื่อการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ที่อธิบายถึงการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษาว่าเป็นการร่วมมือ

กันเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการในสถานศึกษาซึ่งการร่วมมือกันเผยแพร่งานวิจัยนั้นเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550)

5. ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.81) จากผลของการศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ให้ความสำคัญกับการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างมากโดยจะเห็นจากประเด็นที่สถานศึกษาได้พยายามที่จะสร้างความตระหนักและความสำคัญของการนิเทศการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษาเป็นอย่างมากโดยเฉพาะการนิเทศภายในที่สถานศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาเพื่อที่จะส่งผลต่อผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ที่กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่มีการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับการนิเทศเกิดการพัฒนาทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียนสูงขึ้น (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ, 2543)

6. ด้านการแนะแนวการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.81) จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ส่งเสริมบุคลากรในสถานให้มีความรู้ในเรื่องของการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาในด้านการแนะแนวการศึกษา สอดคล้องกับลักขณา สรีวิวัฒน์ที่ได้ศึกษาการแนะแนวเพื่อการศึกษาว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการแนะแนวการศึกษาต้องมีอบรมและให้ความรู้แก่บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องของการแนะแนวและส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน (ลักขณา สรีวิวัฒน์, 2543)

7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.72) จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 มีความต้องการนำผลการประกันในรอบปีที่ผ่านมา มาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพทางการศึกษาคือการติดตามตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงกำหนด การศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นผู้วิจัยพบว่า สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 นั้นมีความต้องการที่จะพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพเพื่อส่งผลต่อผู้เรียน โดยความคาดหวังในแต่ละด้านที่ผู้วิจัยได้ศึกษานั้นล้วนแต่จะตอบสนองต่อความต้องการของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเด่นในเรื่องของวิชาการและตอบสนองต่อผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิธีดำเนินการ 2) การประเมิน 3) เงื่อนไขความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิด มาร์ต พัฒนาได้เสนอว่าแนวทางที่ดีต้องประกอบด้วย บริบท หลักการหรือแนวคิด วัตถุประสงค์ กระบวนการดำเนินงาน และเงื่อนไข (มาร์ต พัฒนา, 2557) สอดคล้องกับพัชรินทร์ สามะณี ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 27 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการ โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการที่มีขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างานวิชาการได้เสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการใช้หลักการบริหารตามวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) (พัชรินทร์ สามะณี, 2556) นอกจากนี้ Jonathan, B. R. ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางวิชาการและสภาพบรรยากาศในแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ประกอบด้วยสามมิติโดยเน้นการศึกษาประสิทธิภาพโดยรวมและความไว้วางใจของคณะดัชนีสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) เป็นตัวชี้วัดสภาพบรรยากาศขององค์กรสร้างขึ้นจากสี่ด้านคือความเป็นผู้นำ ความเป็นมืออาชีพ ความสำเร็จ สำหรับนักเรียนที่จะดำเนินการในด้านวิชาการและความเสี่ยงในชุมชน การทดสอบและการวิเคราะห์จะทำนายประสิทธิภาพโดยรวมและประสิทธิภาพการทำงาน of นักเรียนโดยตั้งสมมติฐานว่าด้านวิชาการและบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก การทดสอบของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทางตอนเหนือของอลาบามาตอบสนองต่อการสำรวจที่วัดในแง่ดี การศึกษาสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) และความมีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัดประสิทธิผลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย Stanford และประสิทธิภาพโดยรวม ดัชนีประสิทธิผลขององค์กรการรับรู้ (IPOE) ด้านวิชาการและบรรยากาศขององค์กร พบว่าด้านวิชาการมีความสำคัญส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (Jonathan, B. R., 2010)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่าสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เพราะสภาพและบริบทของสถานศึกษาประสบปัญหาในเรื่องของบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของงานวิชาการเมื่อเทียบเคียงกับสถานศึกษาใกล้เคียงที่อยู่กันคนละสำนักงานเขตพื้นที่ทำให้ผลการดำเนินงานด้านวิชาการในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จน้อยเห็นได้จากผลการประเมินภายนอกของ สมศ. สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความต้องการที่จะพัฒนางานวิชาการเพื่อเน้นให้ผลการประเมินด้านผู้เรียนในระดับชาติ (O – net) และผลการประเมินในเรื่องของการสอบเข้ารับการศึกษาคือในระดับอุดมศึกษาให้อยู่ในเกณฑ์ที่สูงทำให้ต้องมีการพัฒนาการดำเนินงานด้านวิชาการในสถานศึกษาโดยเป้าหมายสำคัญของการดำเนินงานวิชาการ แนวทางการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย 1) ข้อเสนอแนะทั่วไป 1.1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องควรนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่พบว่า ด้านที่มีสภาพปัจจุบันต่ำสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยสุดไปมาก ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้สถานศึกษาตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาด้านดังกล่าว โดยการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น จัดกิจกรรมศึกษาดูงานหรืออบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ 1.2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำผลจากการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ที่พบว่า ด้านที่มีสภาพที่พึงประสงค์สูงสุด 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผล โดยควรให้การสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ ซึ่งสถานศึกษาควรจัดให้มีนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินการที่ลงสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน นับว่าเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างแท้จริง 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป 2.1) ควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

- 2.2) ควรวิจัยแนวทางการดำเนินงานวิชาการโดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละขนาดมีปัจจัยในการดำเนินงานที่แตกต่างกันหรือวิจัยเชิงเปรียบเทียบระหว่างแนวทางการดำเนินงานวิชาการระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่
- 2.3) ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.4) ควรพัฒนาโปรแกรมการดำเนินงานวิชาการในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2543). การนิเทศการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยพับลิกซ์ เอ็ดดูเคชั่น.
- จันทรานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ทีศนา แชมณี. (2545). ระบบการออกแบบการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ สามะณี. (2556). สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 21. ใน สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิสนุ พองศรี. (2550). การประเมินทางการศึกษา: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- มณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.

- ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารุต พัฒนาผล. (2557). การจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างการรู้คิดและความสุขในการเรียนรู้.
กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์
หนังสือ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). สุขวิทยาและการปรับตัว. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมพิศ โห้งาม. (2553). การวางแผนการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการ
พิมพ์และสตูดิโอ จำกัด.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปี 2562.
สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2547). ปฐมวัย หลักสูตรและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Jonathan, B. R. (2010). Academic Optimism And Organizational Climate: An
Elementary School Effectiveness Test Of Two Measures. Doctor's Thesis.
Alabama: University of Alabama. Retrieved November 26, 2019, from
[http://search.proquest.com/docview/851889195/fulltextPDF/FACD11A82
20](http://search.proquest.com/docview/851889195/fulltextPDF/FACD11A8220)
- UNESCO. (2014). Education in Asia and the Pacific: Reviews Reports and Notes.
Retrieved November 26, 2019, from [http://unesdoc.unesco.org/images/
0009/000915/091512EB.pdf](http://unesdoc.unesco.org/images/0009/000915/091512EB.pdf)